

Den 20. april 2005 foretog jeg og tre af embedets øvrige medarbejdere en inspektion af detentionen på politistationen i Odense. I forbindelse med inspektionen modtog jeg rapportmateriale til gennemgang. Rapportmaterialet gennemgås under pkt. 2.

Denne rapport har i en foreløbig udgave været sendt til Politimesteren i Odense og Justitsministeriet med henblik på at myndighederne kunne få lejlighed til at fremkomme med eventuelle yderligere bemærkninger om faktiske forhold som rapporten måtte give anledning til. Jeg har ikke modtaget bemærkninger til rapporten fra myndighederne.

1. Detentionen

Odense Politis detentionslokaler ligger i politistationens underetage.

Indgang til detentionen sker via en bagindgang hvortil der er direkte adgang for politiets patruljevogne. Denne indgang, som er en bred dør, ligger i en sluse/garage hvor politiets vogne har mulighed for at køre helt hen foran indgangen. Porten til gården kan lukkes.

Det er ikke umiddelbart muligt for uvedkommende at overvære indbringelse af anholdte ved denne indgang.

Visitationsskranken er placeret umiddelbart inden for døren. Ved skranken er der aflåselige skabe til opbevaring af de tilbageholdtes genstande. Der er ligeledes placeret rene tæpper som de detentionsanbragte kan få udleveret.

I skranken lå et oplag af Rigspolitechefens vejledning om alkoholafvænning og -behandling, ”Hvor går du hen, når du går ud?”. Vejledningen fandtes på flere sprog.

Til højre for visitationsskranken er der et rummeligt toilet og bad.

Fra visitationsrummet løber gangen hvorudfra detentionslokalerne er placeret (alle på gangens venstre side).

På detentionsgangen og ved visitationsskranken er placeret overvågningskameraer således at disse steder kan overvåges af vagthavende på politistationens 3. etage.

Der er 8 detentionslokaler; lokale 8 ligger nærmest indgangen og visitationsskranken – herefter følger lokalene 7, 6, 5, 4, 3, 2 og 1.

Lokalerne er ens bortset fra en forskellig udsmykning af væggene. De har en størrelse på 7-8 m². Det blev oplyst at lokalene opvarmes ved gulvvarme der reguleres udefra.

I hvert lokales endevæg er et forholdsvis stort vindue fra hvilket der kommer meget lys ind. Ruden er frostet/materet og dermed ikke gennemsigtig. Det blev oplyst at ruderne er brudsikre. En af ruderne (i lokale nr. 8) havde brændemærker.

Væggene er lyseblå og blev i februar 2004 dekoreret af en kunstner. Væggene er således dekoreret med diskrete vikingeinspirerede mønstre i en mørkere blå farve. Mønstrene varierer i de otte lokaler. Det blev oplyst at hensigten med dekorationerne var at få de tilbageholdte til at slappe mere af under opholdet. Politiet havde dog ikke indtryk af at dette formål var opnået. Imidlertid har de blide farver og dekorationerne efter det oplyste ført til at detentionslokalerne behandles bedre af de tilbageholdte.

Cementgulvene er lysegrå, og i hvert lokale lå en madras på gulvet.

I hvert lokale er der et gulv afløb med rist. I loftet er indbygget lamper, udluftningsriste, tv-overvågning og højttaler således at den vagthavende kan kommunikere med den detentionsanbragte.

Der er store spytklatter på glasset til de indbyggede tv-overvågninger i lokale 3 og 4.

Jeg gjorde opmærksom herpå under inspektionen, og jeg går ud fra at glasset på overvågningerne nu er blevet rengjort.

På væggen ved siden af lokalernes døre er en kaldeknop med forbindelse til den vagthavende. De tekniske installationer i lokale 2 - 8 blev afprøvet og virkede.

I dørene er der indkigshuller. Det varierede fra rum til rum hvor mange ridser der var i indkigshullerne. Visse steder var det dog vanskeligt at se ind i lokalerne.

Jeg henstiller at politimesteren sørger for at glasset i dørspionerne i lokalerne: 7, 4, 3 og 2, udskiftes. Jeg beder politimesteren oplyse hvad der er foretaget i anledning af min henstilling.

Lokalerne fremstod generelt i pæn stand. Indersiden af døren i lokale 8 var dog meget ridset.

Det forhold at der er ridsemærker mv. i døre og i dørspioner og brændemærker i vinduet i lokale 8, kan give det indtryk at visitationen i nogle tilfælde ikke er foretaget med tilstrækkelig omhu, idet de tilbageholdte har kunnet medbringe genstande som har kunnet bruges til disse beskadigelser. Sådanne genstande vil eventuelt også kunne bruges til selvbeskadigelse. Jeg henviser til § 10, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 988 af 6. oktober 2004 om detentionsanbringelse hvorefter den frihedsberøvede skal fratages alle genstande som kan benyttes til at volde skade på den pågældende selv, på andre personer eller på ting. Jeg er dog opmærksom på at f.eks. lynlåse og ringe vil kunne anvendes til at ridse med.

Idet jeg går ud fra at politimesteren vil overveje at indskærpe reglerne for visitation ved detentionsanbringelser, foretager jeg mig ikke mere vedrørende dette forhold.

Der var ingen fremspring eller løse skruer. Hængslerne i flere af vinduerne gabte imidlertid og sluttede således ikke tæt op til vinduesrammen.

Jeg udtalte allerede under inspektionen kritik af de nævnte åbne sprækker mellem vindue og ramme idet disse kan anvendes til fastgørelse af genstande som er egnede til suicidalforsøg. Jeg henstiller derfor at sprækkerne bliver lukket.

Jeg beder politimesteren oplyse hvad der er foretaget i anledning af min henstilling.

De fysiske forhold i detentionen i Odense er efter min opfattelse gode. Lokalerne var generelt set i en god vedligeholdelsesmæssig stand, og de var rene.

2. Rapportgennemgang

Jeg bad under inspektionen om rapportmateriale vedrørende de sidste 10 detentionsanbringelser forud for varslingen af inspektionen den 9. marts 2005. Jeg modtog herefter ved inspektionens afslutning detentionsrapporter mv. vedrørende 10 tilfælde af anbringelse i detentionen. Anbringelserne fandt sted i perioden fra den 4. marts til den 8. marts 2005.

Der er i alle tilfælde tale om indsættelse i detention i henhold til lov nr. 444 af 9. juni 2004 om politiets virksomhed, nærmere bestemt lovens § 11, stk. 4, om frihedsberøvelse med henblik på indsættelse i detention (jf. også Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 988 af 16. oktober 2004 om detentionsanbringelse og Rigspolitichefens kundgørelse II, nr. 55, af 27. juni 2001 om detentionsanbringelse af berusede personer).

Med vedtagelsen af den ovennævnte lov – politiloven – som trådte i kraft den 1. juli 2004, og med udstedelsen af den ovennævnte bekendtgørelse er der gennemført nye regler om anbringelse i detention. Bekendtgørelsen trådte i kraft den 16. oktober 2004 og har således betydning for min gennemgang nedenfor af de 10 tilfælde af anbringelse i detentionen.

Yderligere regler om detentionsanbringelse er fastsat i den kundgørelse fra Rigspolitichefen som ligeledes er nævnt ovenfor. Detentionskundgørelsen der trådte i kraft den 1. august 2001 forud for bekendtgørelsen om samme emne – og som indeholder de mest detaljerede regler om detentionsanbringelse – er stadig gældende.

2.1. Bestemmelser om detentionsanbringelse

2.1.1. Politiloven

Efter politilovens § 11, stk. 1, skal politiet tage sig af en person ”der er ude af stand til at tage vare på sig selv på grund af indtagelse af alkohol eller andre berusende eller bedøvende midler, og som træffes under forhold, der indebærer fare for den pågældende selv eller andre eller for den offentlige orden eller sikkerhed.”

Er der mistanke om at personen er syg eller har pådraget sig skader af ikke ringe omfang, skal den pågældende straks undersøges af en læge.

Hvis mindre indgribende midler ikke er tilstrækkelige for at afværge faren for den pågældende eller andre eller for den offentlige orden eller sikkerhed, kan politiet efter lovens § 11, stk. 4, frihedsberøve den berusede med henblik på

- at bringe den berusede hjem
- overgive den berusede til andre der på forsvarlig måde kan tage sig af vedkommende
- indbringe den berusede til hospital, forsorgshjem eller lignende eller
- indsætte vedkommende i detention.

Frihedsberøvelsen skal efter § 11, stk. 4, være så kortvarig og skånsom som mulig.

Politi-loven indeholder i § 12 særlige regler om detentionsanbringelse af børn. Efter § 12, stk. 1, gælder der et ubetinget forbud mod at anbringe berusede børn under 12 år i detention. Er barnet under 15 år, må det kun anbringes i detentionen hvis anden anbringelse er sikkerhedsmæssigt ufor-svarlig som følge af barnets adfærd (§ 12, stk. 2). En eventuel detentionsanbringelse må endvidere som alt-overvejende hovedregel ikke vare mere end 4 timer. Der er endvidere i § 12 særlige regler om lægetilsyn og om underretning af forældrene eller de sociale myndigheder.

2.1.2. Detentionsbekendtgørelsen

Justitsministeriets bekendtgørelse om detentionsanbringelse (444/2004) indeholder dels regler svarende til politi-lovens regler, jf. gennemgangen heraf ovenfor, dels regler som på tidspunktet for bekendtgørelsens udstedelse, (også) var indeholdt i Rigspolitichefens kundgørelse om detentionsanbringelse af berusede personer.

Detentionsbekendtgørelsen indeholder regler om bekendtgørelsens anvendelsesområde (fortrinsvis i form af henvisning til politi-lovens regler), om frihedsberøvelse, transport og indbringelse til politistationerne af berusede personer, om fremgangsmåden ved detentionsanbringelse (herunder lægeundersøgelse af og tilsyn med detentionsanbragte), og om løsladelse efter detentionsanbringelse, klagevejledning mv. Bekendtgørelsens regler er relativt detaljerede og er som allerede nævnt i vidt omfang sammenfaldende med reglerne i Rigspolitichefens detentionskundgørelse. De nærmere regler i bekendtgørelsen (og kundgørelsen) er gennemgået nedenfor i forbindelse med fremlæggelsen af resultatet af min undersøgelse af de ti sager om detentionsanbringelse som jeg har modtaget efter anmodning.

2.2. Den anvendte lokale blanket/rapport, alternativer til detentionsanbringelse, statistik mv.

Efter § 22, stk. 1, i Rigspolitechefens kundgørelse om detentionsanbringelse af berusede personer skal alle punkter i detentionsrapporten (kundgørelsens bilag 1 som er Rigspolitechefens blanket P152) udfyldes. Anvendelsen af denne blanket er ikke obligatorisk, men eventuelt anvendte lokale blanketter skal indeholde de oplysninger der er angivet i bilag 1 (detentionsrapporten), jf. Rigspolitechefens følgeskrivelse af 28. juni 2001 hvormed den ny detentionskundgørelse blev udsendt til samtlige politimestre i landet og Politidirektøren i København.

Rigspolitechefens blanket P152 forudsætter afgivelse af en lang række (obligatoriske) oplysninger. Blanketten indeholder bl.a. felter til angivelse af generalia for den anholdte. Desuden er der felter til angivelse af dato og klokkeslæt for henholdsvis anholdelsen, indbringelsen til politistationen, fremstillingen for vagthavende, vejledning om retten til at få kontakt med pårørende eller arbejdsgiver, visitationen, anbringelsen i detentionen (såvel foreløbig som endelig anbringelse), lægetilkald, lægetilsyn, løsladelsen og udlevering af eventuelle tilbageholdte effekter.

Blanketten indeholder endvidere rubrikker til afkrydsning af om vedkommende er indsat i detentionen, overgivet til andre (f.eks. bragt hjem), indbragt til hospital eller til forsorghjem eller lignende. Der er endvidere et felt til afkrydsning af at der er indhentet udskrift fra kriminalregistret, og det er i parentes angivet at udskriften skal vedlægges. Desuden er der felter til afkrydsning af om den tilbageholdte efter vagthavendes vurdering er påvirket af alkohol, og i givet fald i hvilken grad, eller af andre berusende og/eller bedøvende midler (medicin/narkotika), og til angivelse af andre forhold (skader, spor). Videre er der felter til afkrydsning af om der er sket visitation efter kundgørelsens § 13, stk. 3 eller stk. 4 (svarende til bekendtgørelsens § 10, stk. 2 og 3), og til angivelse af hvem der har foretaget visitationen, og om der er frataget effekter (f.eks. penge eller værdigenstande). Der er yderligere felter til notering af lægens bemærkninger, til oplysning om hvorvidt (og af hvem) den tilbageholdte har fået udleveret pjecen "Hvor går du hen, når du går ud?" eller en lokalt udarbejdet blanket/pjece om klageadgang, muligheden for skriftlig

begrundelse for detentionsanbringelsen og muligheden for alkoholafvænning og -behandling, til oplysning om hvem der udleverede tilbageholdte effekter, og til den tilbageholdtes kvittering herfor. Endelig er der et felt til bemærkninger såfremt den pågældende ikke ønskede at kvittere.

På bagsiden af blanketten er der felter til notering af dato og klokkeslæt for tilsyn, navn på den der udfører tilsyn, og til bemærkninger i forbindelse hermed. Oven over felterne er det anført at det ved angivelse af enten et F eller et E ud for hvert tilsyn skal markeres om der er tale om et tilsyn ved fremmøde eller om et elektronisk tilsyn. Hvis der er tale om et skærpet tilsyn, skal det markeres ved et S.

Politiet i Odense anvender en blanket med overskriften ”AP-blad”. Den lokale blanket adskiller sig på en lang række punkter fra blanket P152.

I den lokale blanket sker angivelse af hvordan der blev forholdt med den frihedsberøvede (bragt til hjemmet, hospital eller forsorgshjem eller indsat i detention) i form af en rubrik med angivelsen ”evt. andet.” Det kan således ikke ved afkrydsning i en rubrik angives om den frihedsberøvede i stedet for at blive anbragt i detentionen blev bragt til hjemmet, til hospitalet eller til et forsorgshjem eller lignende. Disse oplysninger kan som anført alene gives i rubrikken ”evt. andet”.

Blanketten er således mindre egnet til brug for politiets statistik som ikke kun indeholder oplysninger om antallet af detentionsanbringelser i de enkelte kredse, men tillige om antal personer der er indbragt til hospital, forsorgshjem eller lignende eller er bragt hjem, jf. også nedenfor.

Fra inspektionen den 9. januar 2001 af detentionen på Station 1 i København (nu Station City) der også anvendte egen blanket, er jeg bekendt med at Rigspolicefen i et brev af 4. december 2001 til Københavns Politi efter gennemgang af denne blanket og drøftelse om den med politiet tilkendegav at det ”skal være muligt at foretage afkrydsning, om pågældende er overgivet til andre, eller indbragt til hospital, eller indbragt til forsorgshjem”.

Jeg har i forbindelse med inspektionen den 14. januar 2004 af detentionen på politistationen i Horsens rejst spørgsmål om hvorvidt angivelse af hvordan der blev forholdt med den frihedsrøvede, skal ske i form af afkrydsning.

Justitsministeriet har i den forbindelse indhentet en udtalelse af 22. september 2004 fra Rigspolitichefen og henholdt sig hertil. Rigspolitichefen har i udtalelsen (bl.a.) anført følgende:

”...

Det fremgår af Rigspolitiets følgeskrivelse af 28. juni 2001 til detentionskundgørelsen, at de oplysninger, der er angivet i standarddetentions-rapporten (blanket P152) skal fremgå af eventuelle lokalt udfærdigede detentionsrapporter. Der skal herunder også være plads til at oplyse, om den pågældende er overgivet til andre, indbragt til hospital eller forsorgshjem eller lignende.

Med henblik på at sikre en korrekt udfyldelse af detentionsrapporterne finder Rigspolitiet, at den lokale blanket bør ændres, således at der – som i blanket P152 – indsættes afkrydsningsfelter til angivelse af, om en tilbageholdt beruser person er overgivet til andre, indbragt til hospital eller forsorgshjem eller lignende, eller anbragt i detention.

Horsens Politi har fået tilsendt en kopi af dette brev.”

Jeg henstiller til Politimesteren i Odense at ændre den lokale blanket i overensstemmelse med det som Rigspolitichefen – og Justitsministeriet – har anført.

Som ovenfor anført adskiller den lokale blanket sig på en lang række punkter fra blanket P152. I Odense Politis lokale detentionsrapport mangler således endvidere:

- en rubrik til angivelse af hvilken politistation der er tale om (evt. ved stempel)
- en rubrik til angivelse af hvilken dato rapporten er blevet udfyldt.
- en rubrik til angivelse af hvilket sted anholdelsen/tilbageholdelsen er sket.
- en rubrik til angivelse af hvem der har foretaget indbringelsen, og tidspunktet herfor.
- en rubrik til angivelse af den indbragtes stilling og eventuelle telefonnummer.

- en rubrik som angiver hvem der har tilkaldt læge og tidspunkt herfor.
- en rubrik til angivelse af tidspunktet for fremstilling for vagthavende.
- en rubrik til angivelse af hvem der har vejledt den tilbageholdte om retten til at få kontakt med pårørende eller arbejdsgiver og hvilket tidspunkt dette er sket.
- en rubrik til afkrydsning af om der indhentet en udskrift fra Kriminalregistret og om denne er vedlagt).
- en rubrik til angivelse af efter hvilken bestemmelse (§ 13, stk. 3 eller 4) visitation er sket.
- en rubrik til angivelse af tidspunktet for visitation.
- en rubrik til angivelse af hvem der har foretaget lægeundersøgelse, tidspunktet herfor og lægens bemærkninger.
- en rubrik til angivelse af hvem der har foretaget udlevering af effekter og tidspunktet herfor.
- en rubrik til bemærkninger såfremt den tilbageholdte ikke ønsker at kvittere for udleveringen af effekter

Den lokale detentionsrapport indeholder i modsætning til bilag 1 til kundgørelsen (blanket P152) en rubrik til angivelse af om en eventuel værge er blevet underrettet og tidspunktet herfor.

Den lokale rapport indeholder endvidere afkrydsningsrubrikker til angivelse af hvilken type eventuelle fratagne pengesedler er af samt en rubrik til angivelse af hvem der har modtaget de fratagne effekter. Jeg går i den forbindelse ud fra at rubrikken ”udleveret af ” på den lokale blanket relaterer sig til spørgsmålet om hvem der har udleveret/givet vejledning til den tilbageholdte.

Herudover har den lokale rapport et felt til angivelse af hvem der har foretaget opdateringen.

Jeg beder politimesteren oplyse hvad der skal forstås ved ”opdatering”.

For så vidt angår tidspunktet for anbringelsen har den lokale rapport 4 rubrikker hvoraf fremgår følgende: "DE kl.", "VE kl.", "DU kl.", og "AR kl.". Herunder er en rubrik med angivelsen "Evt. andet".

For så vidt angår "DE kl." og "VE kl." går jeg ud fra at disse rubrikker skal bruges til angivelse af henholdsvis hvilket detentionslokale og hvilket venterum den tilbageholdte er indsat i og tidspunktet herfor. Jeg går (efter en sammenligning af tidspunkter for anbringelsen og tidspunkter for lægetilsyn) ud fra at angivelsen ved detentionsanbringelse vedrører tidspunktet for den foreløbige anbringelse. Jeg beder politimesteren bekræfte dette. Jeg beder derudover politimesteren oplyse om der på blanketten findes en rubrik til angivelse af tidspunktet for den endelige detentionsanbringelse.

I tillæg hertil beder jeg politimesteren om at redegøre for hvad "DU kl.", "AR kl." og "Evt. andet" dækker over.

Jeg beder endelig politimesteren om at oplyse hvorfor den lokale detentionsrapport ikke indeholder alle de ovenfor nævnte obligatoriske rubrikker, og om opregningen ovenfor om manglende rubrikker, giver politimesteren anledning til at overveje en revision af den lokale detentionsrapport. Jeg beder desuden om Justitsministeriets bemærkninger hertil.

For så vidt angår tilsynet med de tilbageholdte, fører Odense Politi en samlet liste for alle de tilbageholdte det pågældende døgn (0700-0700). Dette adskiller sig fra kundgørelsens bilag 1 hvor der føres en tilsynsrapport for hver enkelt tilbageholdt. Den lokale tilsynsliste indeholder rubrikker svarende til dem der findes på Rigspolitiets udgave (bilag 1 – P152), og herudover indeholder den lokale tilsynsliste en rubrik til angivelse af den ansvarlige. Imidlertid er rubrikkerne på den lokale tilsynsliste meget små. Tilsynet med to indsatte i den samme detention står således lige i forlængelse af hinanden (se til eksempel detentionslisten for den 4. marts 2005 kl. 07.00 til den 5. marts 2005 kl. 07.00). Der er endvidere kun en enkelt kort linje til

at anføre eventuelle bemærkninger for samtlige tilbageholdte på et specifikt tidspunkt.

Jeg beder politimesteren overveje at anvende et skema som er mere overskueligt og som har bedre plads til eventuelle bemærkninger. Jeg beder om underretning om hvad disse overvejelser fører til.

Det fremgår som nævnt af § 22, stk. 1, i detentionskundgørelsen at alle punkter i detentionsrapporten skal udfyldes. Jeg går ud fra at det også gælder når der anvendes (ufyldestgørende) lokale blanketter. De rubrikker der er på den lokale blanket skal således være udfyldt. I ingen af de ti detentionsrapporter som indgår i min undersøgelse, er der fuldt ud forholdt i overensstemmelse med kundgørelsens § 22, stk. 1. Der mangler således i alle ti blanketter udfyldelse af en eller flere rubrikker.

På baggrund af Folketingets Ombudsmands inspektioner af politikredsens detentioner har Rigspolitechefen i en rundskrivelse af 15. januar 2003 til Politidirektøren i København og samtlige politimestre i landet indskærpet vigtigheden af at bestemmelserne i detentionskundgørelsen følges, herunder at samtlige punkter anført i detentionsrapporten udfyldes. De rapporter som jeg har modtaget, er alle udfyldt efter udsendelsen af denne indskærpelse.

Det er kritisabelt at der i ingen af rapporterne fuldt ud er forholdt i overensstemmelse med kundgørelsens § 22, stk. 1, – og det på trods af Rigspolitechefens indskærpelse. Jeg går ud fra at politimesteren vil gøre de relevante medarbejdere bekendt med det som jeg har anført, men jeg foretager mig i øvrigt ikke mere på dette punkt.

Af Politiets Statistik for 2004 (www.politi.dk/statistik/årstabel) fremgår at der i 2004 var 893 detentionsanbringelser af spirituspåvirkede personer i Odense politikreds. Det fremgår endvidere at 1 person blev bragt til forsorgshjem eller lignende, 18 blev

indbragt på sygehuset, mens 9 personer blev bragt til hjemmet. Hvordan tallene forholder sig i forhold til tallene for året før, fremgår – i modsætning til tidligere – ikke af politiets hjemmeside.

Jeg beder om oplysninger om de tilsvarende tal for 2003.

I Rigspolitichefens følgebrev af 28. juni 2001 til kundgørelsen er det anført at politiet i stigende omfang skal bringe den berusede hjem hvis der er sikkerhed for at der i hjemmet er tilstedeværende voksne personer som på forsvarlig måde kan tage sig af den pågældende, og hvis politiet ud fra et resourcesynspunkt har mulighed for at benytte sig af denne fremgangsmåde. Det er endvidere bl.a. anført at politikredsene mere generelt bør undersøge om der i den enkelte kreds findes forsorgshjem eller lignende som på forsvarlig måde kan tage sig af berusede personer.

Jeg beder politimesteren om at oplyse om der i politikredsen er forsorgshjem eller lignende som på forsvarlig måde kan tage sig af berusede personer. (Det fremgår som nævnt af statistikken ovenfor at der skete indbringelse til forsorgshjem eller lignende i et tilfælde i 2004).

2.3. Grundlaget for detentionsanbringelsen

Efter politilovens § 11, stk. 1, skal politiet tage sig af personer der er ude af stand til at tage vare på sig selv på grund af indtagelse af alkohol eller andre berusende og/eller bedøvende midler, og som træffes under forhold der indebærer en fare for de pågældende selv eller andre eller den offentlige orden eller sikkerhed (berusede personer), jf. også kundgørelsens § 1, stk. 1. Politiet skal efter lovens § 11, stk. 4 (og kundgørelsens § 1, stk. 2) tage stilling til om de pågældende skal tilbageholdes, f.eks. med henblik på indsættelse i detentionen. Indsættelse i detentionen kan kun ske hvis overgivelse til andre, f.eks. hjemmet, eller indbringelse til hospital, forsorgshjem eller lignende ikke findes tilstrækkelige til at afværge faren (bekendtgørelsens § 2, stk. 1 og 2, og kundgørelsens § 1, stk. 2, nr. 1-3 og – for så vidt angår

detentionsanbringelse – nr. 4). Reglerne om detentionsanbringelse findes i politiloven – under kapitlet ”Svage og udsatte persongrupper”; mere specifikt i lovens § 11 (og § 12 der indeholder regler om politiets håndtering af berusede børn). Personer der er tilbageholdt af politiet af andre grunde end beruselse, må som udgangspunkt ikke anbringes i detentionen, jf. bekendtgørelsens § 1, stk. 2 (og kundgørelsens § 2, stk. 2). Hvis detentionen undtagelsesvis anvendes til anbringelse af ikke-berusede personer, finder bekendtgørelsen (og kundgørelsen) ikke anvendelse.

I 6 ud af de 10 tilfælde som indgår i min undersøgelse, fremgår det af anholdelsesårsagen at den tilbageholdte var beruset/påvirket. I 2 tilfælde fremgår det af den øvrige del af detentionsrapporten (afkrydsningsrubrikkerne vedrørende graden af alkoholpåvirkning) at den tilbageholdte var beruset/påvirket. I de sidste 2 tilfælde (anholdelsen den 6. marts 2005 kl. 00.55 og anholdelsen den 6. marts 2005 kl. 00.53) er som årsag for tilbageholdelsen henvist til henholdsvis ”rest.lov” og ”pvt”.

Jeg beder politimesteren redegøre nærmere for de sidstnævnte tilfælde.

Det fremgår af detentionsrapporterne at der i alle tilfælde på nær de 2 ovenfor nævnte har været tale om påvirkethed af alkohol, eventuelt kombineret med andre berusende eller bedøvende midler, og graden af påvirkethed er anført i 7 af disse 8 tilfælde.

Af de 8 detentionsanbragte (som har været detentionsanbragt på grund af beruselse mv.) har 1 været påvirket i let grad, 5 har været påvirket i middel grad og 1 i svær grad. I 1 af de 8 rapporter er det som anført ikke angivet i hvilken grad den tilbageholdte var påvirket.

Jeg har ikke grundlag for en nærmere efterprøvelse af om betingelserne i bekendtgørelsens § 2, stk. 2 (kundgørelsens § 1, stk. 3) hvorefter detentionsanbringelse kun kan ske hvis mindre indgribende foranstaltninger ikke

anses for tilstrækkelige, har været opfyldt i de enkelte tilfælde. Jeg går således ud fra at betingelserne har været opfyldt i alle disse tilfælde.

Jeg lægger herefter til grund at de nævnte 8 anbringelser har været i overensstemmelse med bekendtgørelsens § 2, stk. 2.

Det fremgår af kundgørelsens § 1, stk. 4, at tilbageholdelse efter stk. 2, nr. 1-4, skal fremgå af detentionsrapporten, jf. kundgørelsens bilag 1.

I sagen om inspektion af detentionen i Fredericia har Justitsministeriet i en udtalelse af 12. november 2003 anført følgende vedrørende spørgsmålet om anvendelse af detentionsrapporter når der ikke er tale om detentionsanbringelser:

”...

Efter ministeriets opfattelse skal der anvendes detentionsblanket ved alle tilbageholdelser omfattet af § 1, stk. 2, i detentionskundgørelsen, jf. § 1, stk. 4.

Formuleringen ’egentlige detentionsanbringelser’ skal således forstås som alle tilbageholdelser efter detentionskundgørelsens § 1, stk. 2, i modsætning til f.eks. anbringelser i venterum.

...”

Jeg anmoder politimesteren om at oplyse hvorvidt detentionsrapporten også anvendes og udfyldes for personer der ikke indsættes i detentionen, men

- *transporteres til hjemmet (bekendtgørelsens § 2, stk. 1, nr. 1 – kundgørelsens § 1, stk. 2, nr. 1)*
- *overgives til andre (bekendtgørelsens § 2, stk. 1, nr. 2 – kundgørelsens § 1, stk. 2, nr. 1)*
- *indbringes til hospital (bekendtgørelsens § 2, stk. 1, nr. 3 - kundgørelsens § 1, stk. 2, nr. 2) eller*
- *indbringes til forsorgshjem eller lignende (bekendtgørelsens § 2, stk. 1, nr. 4 – kundgørelsens § 1, stk. 2, nr. 3).*

Jeg henviser i den forbindelse til at jeg under inspektionen fik oplyst at Odense Politi i stort omfang kører ikke-voldelige berusere hjem i stedet for at sætte dem i detentionen, men at Odense Politi i de fleste tilfælde ikke registrerer at en beruser er blevet kørt hjem.

2.4. Lægeundersøgelse

Efter bekendtgørelsens § 9 (kundgørelsens § 12) skal der ved alle detentionsanbringelser ske lægeundersøgelse. For så vidt angår detentionsanbringelse af børn under 15 år, fremgår dette direkte af politiloven (lovens § 12, stk. 2, hvorefter barnet ”hurtigst muligt [skal] undersøges af en læge”).

Lægeundersøgelse skal efter bestemmelsen i bekendtgørelsens § 9 ske inden ”endelig” anbringelse i detentionen. Indtil den frihedsberøvede er lægeundersøgt, er anbringelse i detentionen således foreløbig (og der skal i den periode føres et skærpet tilsyn med den pågældende), jf. bekendtgørelsens § 9, stk. 3 og 4 (kundgørelsens § 12, stk. 2). Lægetilsyn skal efter § 11, stk. 1, (kundgørelsens § 14) foretages enten ved tilkald af læge, ved undersøgelse på skadestue eller ved tilkald af vagtlæge, alt efter hvad der under hensyn til tid og afstand må anses for mest hensigtsmæssigt.

Tidspunkt for lægeundersøgelse, lægens navn og lægens bemærkninger skal anføres i detentionsrapporten, jf. kundgørelsens § 14, stk. 3. Hvis lægen ønsker at afgive skriftlige bemærkninger, skal det ske på blanket P153 (bilag 2 til kundgørelsen) som er udarbejdet af Den Almindelige Danske Lægeforening og Rigspolitichefen, jf. samme bestemmelses 2. pkt. og Rigspolitichefens følgebrev af 28. juni 2001 (pkt. 3, 2. afsnit).

Jeg har i alle 10 tilfælde modtaget (en kopi af) en lægeerklæring. I kun 1 tilfælde (under rubrikken ”andet”) fremgår det af detentionsrapporterne at der var lægetilsyn. I ingen af rapportererne er angivet lægens navn, jf. også at der ikke i blanketten er

rubrikker til angivelse af dette. Lægetilsynet er i de 10 sager (ifølge lægeerklæringerne) sket ved to forskellige læger.

Som det fremgår af detentionskundgørelsens § 14, stk. 3, 2. pkt., og Rigspolitichefens følgebrev af 28. juni 2001 (pkt. 3, 2. afsnit), er der pligt til at anvende blanket P153 såfremt lægen ønsker at afgive skriftlige bemærkninger. Der er imidlertid intet til hinder for at lægen også afgiver (skriftlige) bemærkninger i detentionsrapporten.

Alle de 10 lægeerklæringer jeg har modtaget kopi af, er givet på blanket 153.

I ingen af de 10 tilfælde, er lægens bemærkninger om den anholdte gengivet i detentionsrapporten – jf. også at der ikke på den lokale blanket er en rubrik til angivelse af sådanne bemærkninger.

Det er beklageligt at der er ikke af selve detentionsrapporten fremgår tidspunkt for lægeundersøgelse og lægens navn. Jeg henviser i den forbindelse til at disse oplysninger ifølge kundgørelsens § 14, stk. 3, skal fremgå af rapporten. Jeg henviser i øvrigt til det anførte i afsnit 2.2. om justering af den lokale detentionsrapport.

2.4.1. Tidspunktet for tilkald af læge

Tidspunktet for tilkald af læge skal ligeledes anføres i detentionsrapporten, jf. kundgørelsens § 6, 2. pkt.

Der er ikke i bekendtgørelsen (eller kundgørelsen) fastsat tidsmæssige bestemmelser inden for hvilke der skal ske tilkald af læge. Derimod er det i bekendtgørelsens § 5, stk. 1 (kundgørelsens § 6), anført at politiet under transporten til politistationen skal underrette vagthavende om tilbageholdelsen, og at den vagthavende herefter – dvs. allerede mens politiet er på vej til politistationen med den berusede – skal tilkalde en læge med henblik på lægeundersøgelse af den tilbageholdte. Denne bestemmelse har til formål at afkorte tiden indtil lægetilsyn kan udføres, jf. pkt. 3, sidste afsnit, i Rigspolitichefens følgebrev af 28. juni 2001 til Politidirektøren i København og

samtligte politimestre. Det fremgår dog af bekendtgørelsen at ovennævnte regel ikke gælder hvis transporttiden er af ”kortere varighed”, jf. bekendtgørelsens § 5, stk. 1, sidste punktum. En tilsvarende bestemmelse er ikke indeholdt i kundgørelsen, og bestemmelsen er således ny.

Formålet med bestemmelserne om lægetilsyn er at vurdere om det er forsvarligt at lade den detentionsanbragte være anbragt i detentionen, eller om der eventuelt skal ske indlæggelse, jf. bekendtgørelsens § 11, stk. 2 (kundgørelsens § 14, stk. 2). Dette forudsætter at tilkald af læge sker snarest muligt efter underretningen af vagthavende efter bekendtgørelsens § 5, stk. 1 (med henblik på at lægeundersøgelse af den detentionsanbragte kan ske snarest muligt efter indbringelsen), jf. også kundgørelsens § 6.

Tidspunktet for underretningen af vagthavende (under transporten, jf. bekendtgørelsens § 5, stk. 1) er ikke angivet i noget tilfælde, og der skal ifølge kundgørelsen heller ikke gøres notat herom.

Det er derfor generelt ikke muligt at se hvor lang tid der går fra underretningen af vagthavende til tilkaldet af læge. Normalt vil jeg derfor ved gennemgangen af de rapporter, som jeg modtager fra de detentioner jeg inspicerer, sammenholde tidspunktet mellem tilkald af læge og tidspunktet for indbringelsen til politistationen.

Der er ikke i nogen af de detentionsrapporter jeg har modtaget fra Odense Politi, angivet et tidspunkt for tilkald af læge – og ej heller et tidspunkt for indbringelsen til politistationen, jf. også at der ikke på den lokale blanket er en rubrik til angivelse af disse tidspunkter. Jeg går her ud fra at rubrikken ”DE kl.:

” skal bruges til angivelse af hvilket detentionslokale den tilbageholdte er indsat i og tidspunktet herfor – og ikke tidspunktet for indbringelse til stationen.

Jeg har således ikke mulighed for at undersøge om tilkald af læge i de ti tilfælde – i overensstemmelse med bestemmelsen i bekendtgørelsens § 5, stk. 1, - er sket under transporten til detentionen.

Det er beklageligt at der ikke i detentionsrapporten fremgår tidspunkt for tilkald af læge og tidspunkt for indbringelse til politistationen. Jeg henviser i den forbindelse til at disse oplysninger ifølge kundgørelsens § 6, 2. pkt. og § 22, skal fremgå af rapporten. Jeg henviser endvidere til mine bemærkninger under pkt. 2.2. om justering af den lokale detentionsrapport.

Jeg beder politimesteren om nærmere oplysninger om praksis med hensyn til underretning af vagthavende under transporten til politistationen og tilkald af læge efter denne underretning.

2.4.2. Tidspunktet for lægetilsyn

Der er ikke i kundgørelsen fastsat tidsmæssige bestemmelser inden for hvilke der skal ske undersøgelse ved læge. Men som nævnt under pkt. 2.4.1. har bekendtgørelsens § 5, stk. 1 (kundgørelsens § 6) om tilkald af læge til formål at afkorte tiden indtil lægetilsyn kan udføres, jf. pkt. 3, sidste afsnit, i Rigspolitechefens følgebrev af 28. juni 2001 til Politidirektøren i København og samtlige politimestre.

Formålet med bestemmelserne om lægetilsyn er, som det også er nævnt under pkt. 2.4.1. at vurdere om det er forsvarligt at lade den detentionsanbragte være anbragt i detentionen, eller om der eventuelt skal ske indlæggelse. Dette forudsætter at lægeundersøgelse af den detentionsanbragte sker snarest muligt efter indbringelsen.

Jeg har tidligere i forbindelse med inspektion af detentioner udtalt at lægetilsyn der sker mere end en time efter indbringelsen, efter min opfattelse ikke er snarest muligt. Min udtalelse herom er udfærdiget på grundlag af den tidligere gældende kundgørelse der ikke havde en bestemmelse som den nugældende kundgørelses § 6 (og bekendtgørelsens § 5, stk. 1) der har til hensigt at fremrykke tidspunktet for lægetilkald (og dermed lægetilsyn).

I kun 1 af de 10 tilfælde der er omfattet af min undersøgelse, fremgår tidspunktet for lægetilsynet af detentionsrapporten.

Det er i sig selv beklageligt at angivelse af tidspunktet mangler i 9 af tilfældene, jf. at dette tidspunkt ifølge kundgørelsens § 22 skal fremgå af rapporterne. Jeg henviser endvidere til mine bemærkninger under pkt. 2.2. om justering af den lokale detentionsrapport.

Imidlertid fremgår tidspunktet for lægeundersøgelse af de vedlagte lægeerklæringer.

Da jeg ikke af detentionsrapporten kan se hvornår indbringelse til politistationen er sket, vil jeg ved denne undersøgelse sammenholde tidspunktet for anholdelsen/tidspunktet for anbringelse i detentionen med tidspunktet for lægeundersøgelse.

I 9 tilfælde er der forløbet mindre end en time fra anholdelsen/anbringelsen til lægetilsynet. I 2 af de 9 tilfælde er lægeundersøgelsen angivet til at være sket på samme tidspunkt som anholdelsen. (Dog er der forskellige angivelser af tidspunktet for lægeundersøgelsen i henholdsvis rapporten vedrørende anholdelse den 6. marts 2005 kl. 00.45 og den tilhørende lægeerklæring).

Jeg beder politimesteren udtale sig om disse 2 tilfælde (anholdelsen af 6. marts 2005 kl. 00.45 og anholdelsen af 6. marts 2005 kl. 0055).

I 1 tilfælde (anholdelsen af 4. marts 2005 kl. 13.55) skete der anbringelse kl. 14.25. Jeg går ud fra at indbringelsen til stationen er sket ca. 10 minutter før (henset til den tid som medgår til fremstilling og visitation); det vil sige at indbringelsen til stationen i dette tilfælde er sket ca. kl. 14.15. Lægeundersøgelsen er foretaget kl. 16.15. Der er herefter gået ca. to timer fra indbringelsen til lægeundersøgelsen fandt sted.

Jeg beder om oplysning om baggrunden for at der gik så forholdsvis lang tid fra indbringelsen til lægetilsynet i dette tilfælde.

2.5. Oplysninger fra kriminalregisteret

Efter kundgørelsens § 13, stk. 2, skal den vagthavende inden der foretages visitation (og foreløbig anbringelse i detentionen), indhente oplysninger om den frihedsberøvede i kriminalregisteret, herunder med henblik på at afgøre om der ved endelig detentionsanbringelse skal iværksættes et skærpet tilsyn, jf. § 19. Oplysningerne skal udprintes og opbevares sammen med detentionsrapporten i overensstemmelse med reglerne i § 22, stk. 3 (i minimum 2 år).

På den lokale detentionsrapport som politiet har anvendt, er der ikke et felt til afkrydsning af om der er indhentet udskrift fra kriminalregisteret. Der er heller ikke et felt til angivelse af om en udskrift fra kriminalregisteret er vedlagt.

Jeg kan således ikke undersøge om Odense Politi har indhentet udskrift fra kriminalregisteret og vedlagt dette. Det er beklageligt at disse oplysninger ikke fremgår af detentionsrapporterne. Jeg henviser i den forbindelse også til Rigspolitichefens indskærpelse i rundskrivelsen af 15. januar 2003.

Jeg beder politimesteren redegøre for om der i de ti tilfælde er indhentet udskrifter fra kriminalregisteret, og om disse udskrifter er vedlagt rapporterne.

2.6. Fremstilling og visitation mv.

Efter bekendtgørelsens § 6, stk. 1, skal den frihedsberøvede ved ankomsten til politistationen straks fremstilles for den vagthavende. Den vagthavende indfører den pågældendes data og tidspunkterne for tilbageholdelsen og fremstillingen i detentionsrapporten og i POLSAS, jf. (også) kundgørelsens § 8.

2.6.1. Fremstilling

Der er i den lokale detentionsrapport ingen rubrik til angivelse af tidspunktet for fremstillingen for vagthavende. Der er heller ikke en rubrik til angivelse af

tidspunktet for visitation. I den lokale blanket findes imidlertid en rubrik til brug for vagthavendes bemærkninger i forbindelse med vurderingen af den frihedsberøvede.

Jeg henviser til mine bemærkninger under pkt. 2.2. om justering af den lokale detentionsrapport.

I 7 tilfælde har vagthavende påført detentionsrapporten sin vurdering af den frihedsberøvedes tilstand, og det kan heraf udledes at der i disse tilfælde er sket en fremstilling for vagthavende. I 2 af tilfældene har vagthavende dog ikke med sine initialer angivet at vurderingen stammer fra den vagthavende, men jeg går dog – også under henvisning til rubrikkens tekst: ”vagthavendes vurdering” – ud fra at vurderingen og de eventuelle bemærkninger i detentionsrapporten stammer fra den vagthavende.

I 3 tilfælde er hverken vagthavendes initialer eller vurdering af den tilbageholdte påført rapporterne.

Det er beklageligt at der ikke i de i alt 5 tilfælde er udfyldt rubrikker vedrørende ovennævnte.

Jeg beder politimesteren oplyse om der altid sker fremstilling for vagthavende.

Tidspunktet for fremstillingen fremgår som nævnt ikke. Normalt vil jeg i et sådant tilfælde sammenholde tidspunktet for indbringelsen til politistationen med tidspunktet for indsættelsen i detentionen med henblik på at undersøge om fremstilling i overensstemmelse med bekendtgørelsens § 6, stk. 1 (kundgørelsens § 8, stk. 1) er sket straks efter ankomsten til politistationen.

Da tidspunktet for indbringelsen til politistationen heller ikke fremgår, er denne fremgangsmåde ikke mulig. Imidlertid kan jeg ved at sammenholde tidspunkterne for

anholdelse og foreløbig anbringelse få et nogenlunde billede over om fremstilling for vagthavende er sket straks efter ankomsten til politistationen.

Der er i intet tilfælde gået mere end 35 minutter fra anholdelsen til anbringelsen (foreløbigt) i detentionen. (Tidsintervallerne er henholdsvis 7, 10, 12, 17, 26, 30 og 35 minutter).

Jeg lægger i samtlige tilfælde til grund at fremstilling er sket i overensstemmelse med bekendtgørelsens § 6, stk. 1.

2.6.2. Visitation mv.

Efter bekendtgørelsens § 10, stk. 1 (kundgørelsens § 13, stk. 1) skal der inden den foreløbige anbringelse i detentionen, og inden lægeundersøgelsen bliver foretaget, ske visitation af den frihedsberøvede.

Efter bekendtgørelsens § 10, stk. 2 (kundgørelsens § 13, stk. 3) skal den frihedsberøvede ved visitationen fratages penge og værdigenstande samt i øvrigt alle genstande som kan benyttes til at volde skade på den pågældende selv, på andre personer eller på ting. Samtlige lommer skal tømmes, og vrangen skal vendes ud hvis det er muligt. Ved visitationen bør der så vidt muligt medvirke to polititjenestemænd til undersøgelse af den tilbageholdte.

Hvis omstændighederne tilsiger en visitation der kan krænke blufærdigheden, må denne visitation alene foretages af personer af samme køn som den tilbageholdte, jf. § 10, stk. 3 (kundgørelsens § 13, stk. 4). Er det ikke muligt at gennemføre en sådan visitation inden endelig detentionsanbringelse, foretages foreløbigt en visitation efter stk. 2. Den tilbageholdte skal herefter undergives et skærpet tilsyn, jf. § 15 (kundgørelsens § 19), indtil visitation som beskrevet i § 10, stk. 3, 1. pkt. (kundgørelsens § 13, stk. 4, 1. pkt.) har fundet sted.

Efter bestemmelsen i § 10, stk. 4, (kundgørelsens § 13, stk. 5) skal politiet påse at effekter der fratages den frihedsberøvede, holdes adskilt fra effekter der tilhører andre frihedsberøvede. Penge og værdigenstande samt navnene på de polititjenestemænd der har foretaget visitationen, skal noteres i detentionsrapporten.

I 8 tilfælde er det ved angivelse af initialer angivet *hvem* der har foretaget visitation af den frihedsberøvede. At der også i de sidste 2 tilfælde (anholdelse af 4. marts 2005 kl. 22.54 og anholdelse af 6. marts 2005 kl. 01.42) er foretaget visitation, fremgår af rubrikken til angivelse af hvilke effekter den frihedsberøvede blev frataget.

Jeg henviser til min i afsnit 2.2. afgivne kritik vedrørende manglende udfyldning af blankettens rubrikker.

I den anvendte lokale detentionsrapport er der som tidligere nævnt ikke rubrikker til afkrydsning af efter hvilken bestemmelse der er sket visitation (bekendtgørelsens § 10, stk. 2 eller stk. 3/kundgørelsens § 13, stk. 3 eller 4).

Det er beklageligt at det ikke fremgår af rapporterne efter hvilke bestemmelser visitationen er sket. Jeg henviser i øvrigt til mine bemærkninger under pkt. 2.2. om justering af den lokale detentionsrapport.

Der er i den lokale detentionsrapport felter til angivelse af hvem der har foretaget visitationen, og til angivelse af eventuelle fratagne effekter, men som tidligere nævnt ikke en rubrik til angivelse af tidspunktet for visitationen.

Jeg henviser også i denne forbindelse til mine bemærkninger under pkt. 2.2. om justering af den lokale detentionsrapport.

Det er i 8 tilfælde oplyst hvem der har foretaget visitationen. Dette er i disse tilfælde sket ved angivelse af initialer.

I sagen vedrørende inspektion den 24. oktober 2001 af detentionen i Slagelse har jeg taget til efterretning at det – uanset at det i kundgørelsens § 13, stk. 5, er anført at ”navnene” på de polititjenestemænd der har foretaget visitationen, skal noteres i detentionsrapporten – er tilstrækkeligt at anvende initialer, forudsat at det er muligt på en sikker måde, f.eks. via POLSAS, at identificere den polititjenestemand som har de pågældende initialer.

I forbindelse med inspektionen af detentionen i Holbæk har Justitsministeriet i brev af 27. november 2003 anført følgende:

”For så vidt angår spørgsmålet om notering af navnet på den polititjenestemand, som for eksempel foretager visitation eller tilsyn ... kan det bekræftes, at det efter Justitsministeriets opfattelse ikke er hensigtsmæssigt alene at notere et fornavn, men at såvel fornavn som efternavn eller de initialer, som bruges som identifikation i forbindelse med politiets sagsstyringssystem, eller polititjenestemandens tjenestenummer bør anføres.”

Jeg har herefter ingen bemærkninger til at de pågældende polititjenestemænds identitet i 8 af 10 tilfælde er angivet ved initialer. Jeg går ud fra at angivelserne af initialer er tilstrækkelig til at man på en sikker måde, f.eks. via POLSAS, kan identificere de pågældende polititjenestemænd.

Det er beklageligt at det i to tilfælde ikke er oplyst hvem der foretog visitationen. Da der alene er tale om 2 tilfælde, foretager jeg mig ikke mere i den anledning idet jeg dog henviser til min i afsnit 2.2. afgivne kritik vedrørende manglende udfyldning af blankettens rubrikker.

Da tidspunktet for foretagelse af visitationen i intet tilfælde er anført, er det ikke muligt for mig at efterprøve om bestemmelsen i bekendtgørelsens § 10, stk. 1 (kundgørelsens § 13, stk. 1) – om at visitation skal ske før den foreløbige anbringelse og inden lægeundersøgelsen – har været overholdt.

Det fremgår som nævnt af Rigspolitechefens skrivelse af 28. juni 2001 (om den ”nye” detentionskundgørelse) at de oplysninger der er angivet i detentionsrapporten, også skal fremgå af en eventuelt lokalt udfærdiget blanket. Blanket P152 (bilag 1 til detentionskundgørelsen) indeholder en rubrik til angivelse af tidspunktet for udlevering af effekter.

På den baggrund og i tilknytning til det som jeg har anført under pkt. 2.2., henleder jeg politimesterens opmærksomhed på den nævnte skrivelse fra Rigspolitechefen.

I alle 10 tilfælde som er omfattet af min undersøgelse, er der notat om at den frihedsberøvede er frataget effekter og/eller penge, og det fremgår hvilke effekter og hvor mange penge (og hvilken type) det drejer sig om (der er udover penge navnlig tale om smykker, ure, nøgler og mobiltelefoner).

Der er som nævnt i afsnit 2.2. intet felt til angivelse af hvem der har udleveret effekterne, og dette er således ikke sket i nogen af de ti tilfælde. (Som anført i afsnit 2.2. går jeg her ud fra at rubrikken ”udleveret af” relaterer sig til spørgsmålet om hvem der har udleveret/givet vejledning til den tilbageholdte).

Også denne oplysning fremgår af blanket P152, og jeg kan derfor også i denne forbindelse henvise til mine bemærkninger under pkt. 2.2. om justering af den lokale detentionsrapport.

Til orientering kan oplyses at jeg tidligere har tilkendegivet at det – hvis der ikke er noget at fratage den pågældende – efter min opfattelse er hensigtsmæssigt at angive

at der ikke er fundet effekter at fratage, selv om der efter kundgørelsen og (standard)detentionsrapporten P152 alene er pligt til at gøre notat om det der er frataget, og selv om dette for så vidt allerede følger af oplysningen om at der er sket visitation. Rigspolitichefen har i den tidligere nævnte rundskrivelse af 15. januar 2003 erklæret sig enig i at det bør noteres i detentionsrapporten såfremt der ikke er taget effekter fra den frihedsberøvede. Rigspolitichefen har oplyst at denne oplysning vil blive medtaget ved en kommende revision af kundgørelsen og detentionsrapporten.

Efter kundgørelsens § 22, stk. 2, skal en frihedsberøvet der er frataget effekter som skal udleveres til denne, anmodes om at kvittere herfor i detentionsrapporten. I blanket P152 er et felt til bemærkning såfremt den pågældende ikke ønsker at kvittere, som jeg går ud fra tager sigte på at årsagen til at den tilbageholdte ikke vil kvittere, så vidt muligt anføres. Den lokale detentionsrapport som anvendes af Odense Politi indeholder en rubrik til brug for den frihedsberøvedes kvittering for udleverede effekter – men ikke en rubrik til eventuelle bemærkninger hvis den frihedsberøvede ikke ønsker at kvittere.

Jeg har i forbindelse med tidligere tilsvarende inspektioner givet udtryk for at angivelse af vidner efter min opfattelse er velegnet som alternativ til en kvittering fra den frihedsberøvede (nu løsladte). For en ordens skyld bemærkes det at den polititjenestemand som står for løsladelsen og udlevering af effekter, dog ikke selv kan bevidne at han/hun har udleveret de fratagne effekter til den pågældende.

I alle 10 tilfælde blev den frihedsberøvede som allerede nævnt frataget effekter. I 9 tilfælde har den frihedsberøvede kvitteret for modtagelsen af effekter. I det sidste tilfælde er der ikke kvitteret.

Da der er tale om et enkeltstående tilfælde, foretager jeg mig ikke videre vedrørende dette punkt.

2.7. Tilsyn

Efter § 13 i bekendtgørelsen har vagthavende ansvaret for at der føres et effektivt tilsyn med detentionsanbragte personer (kundgørelsens § 17, stk. 1). Efter bekendtgørelsens § 14, stk. 1 (kundgørelsens § 18, stk. 1) skal tilsyn ske ved fremmøde i detentionen så hyppigt som den anbragtes tilstand gør det nødvendigt, og så vidt muligt mindst en gang hver halve time. Hvis den frihedsberøvede efter lægeundersøgelsen er tilset to gange ved fremmøde, og hvis den pågældende ikke skønnes at være i en tilstand der kræver at fremtidige tilsyn sker ved fremmøde i detentionen, kan de efterfølgende tilsyn efter bestemmelsens stk. 2 (kundgørelsens § 18, stk. 2) ske via lytte- og overvågningsudstyr der er godkendt af Rigspolicehøveden til elektronisk overvågning. (Det fremgår af Rigspolicehøvedens følgebrev af 28. juni 2001 at rigspolitiet snarest ville undersøge politikredsens lytte- og overvågningsudstyr). Selve detentionsanbringelsen udgør ikke et tilsyn i denne forbindelse. Tilsvarende gælder lægeundersøgelsen.

Jeg går ud fra at Odense Politi har udstyr der er godkendt af Rigspolicehøveden, men jeg beder for en ordens skyld politimesteren om oplysning herom.

Tilsyn via lytte- og overvågningsudstyr skal ske så hyppigt som den frihedsberøvedes tilstand gør det nødvendigt, og så vidt muligt mindst en gang hver halve time, jf. bekendtgørelsens § 14, stk. 3 (kundgørelsens § 18, stk. 3). Opstår der under denne form for tilsyn tvivl om den frihedsberøvedes tilstand, skal der straks iværksættes tilsyn ved fremmøde. Hvis der opstår mistanke om at den pågældende er så syg at det taler imod fortsat detentionsanbringelse, skal der straks tilkaldes læge eller ambulance (bekendtgørelsens § 14, stk. 4 – kundgørelsens § 18, stk. 4).

Når tilsyn ved fremmøde eller ved elektronisk overvågning er udført, skal det noteres i detentionsrapporten med angivelse af klokkeslæt og navn på den polititjenestemand der har udført tilsynet, jf. kundgørelsens § 18, stk. 5. Det skal efter bestemmelsen tillige anføres om tilsynet er sket elektronisk eller ved personligt fremmøde (ved

angivelse af F eller E, jf. angivelsen på detentionsrapporten (P152) ovenover tilsynsrubrikkerne).

I nærmere angivne tilfælde skal der ske et skærpet tilsyn med den frihedsberøvede. Det er f.eks. tilfældet i tiden indtil lægeundersøgelse har fundet sted, dvs. mens anbringelsen er foreløbig, jf. bekendtgørelsens § 9, stk. 3 og 4 (kundgørelsens § 12, stk. 2). Ved et skærpet tilsyn forstås efter bekendtgørelsens § 15, stk. 2, et tilsyn hvor den detentionsanbragte tilses hyppigere end en gang hver halve time. Efter omstændighederne kan et skærpet tilsyn indebære konstant overvågning.

Efter kundgørelsens § 19, stk. 1, forstås ved et skærpet tilsyn et tilsyn der er mere, eller efter omstændighederne betydeligt mere, intensivt end det tilsyn der er fastsat ved § 18.

På dette punkt er kundgørelsens § 19, stk. 1, erstattet af den mere præcise bestemmelse i bekendtgørelsens § 15, stk. 2.

Et skærpet tilsyn kan kun ske ved fremmøde i detentionen, jf. bekendtgørelsens § 15, stk. 3 (kundgørelsens § 19, stk. 2). Er der iværksat et skærpet tilsyn, skal det noteres i detentionsrapporten med angivelse af klokkeslæt og navn på den polititjenestemand der har udført tilsynet, jf. kundgørelsens § 19, stk. 3. (Det skal angives ved et S, jf. angivelsen på detentionsrapporten (P152) ovenover tilsynsrubrikkerne).

Som anført ovenfor i afsnit 2.2. fører politiet i Odense en samlet detentionsliste for de tilbageholdte det pågældende døgn (0700-0700). På den fælles liste er der rubrikker til angivelse af hvilke detentionsrum/venterum de tilbageholdte er indsat i og til udfyldelse af på hvilke tidspunkter tilsyn er foretaget, herunder til angivelse af hvilken form for tilsyn der har været tale om "(E: tilsyn med elektronisk overvågningsudstyr, P: almindeligt tilsyn (personligt tilstede) og S: skærpet tilsyn (personligt tilstede))." Endelig er der rubrikker til angivelse af eventuelle

bemærkninger, til angivelse af den ansvarlige og til angivelse af hvem der har foretaget tilsynet.

Som nævnt ovenfor i afsnit 2.2. er rubrikkerne på den lokale tilsynsliste meget små. Tilsynet med to indsatte i den samme detention står således lige i forlængelse af hinanden (se til eksempel detentionslisten for den 4. marts 2005 kl. 07.00 til den 5. marts 2005 kl. 07.00). Der er endvidere kun en enkelt kort linje til at anføre eventuelle bemærkninger for samtlige tilbageholdte på et specifikt tidspunkt.

Jeg henviser til det ovenfor i afsnit 2.2. anførte om min anmodning om at politimesteren overvejer at anvende et skema som er mere overskueligt og som har mere plads til eventuelle bemærkninger.

Ved undersøgelse af spørgsmålet om overholdelse af bestemmelserne om tilsyn med de detentionsanbragte, er det hensigtsmæssigt at tage udgangspunkt i tidspunktet for den foreløbige anbringelse, henholdsvis den endelige anbringelse i detentionen.

Indtil den tilbageholdte er undersøgt af en læge, er anbringelse i detentionen som tidligere nævnt foreløbig.

I alle 10 tilfælde blev der som nævnt foretaget en lægeundersøgelse af den tilbageholdte. I 6 tilfælde fandt lægeundersøgelsen sted efter anbringelsen i detentionen. I disse 6 tilfælde var der således tale om at den frihedsberøvede i en periode var foreløbigt anbragt i detentionen. For så vidt angår de sidste 4 tilfælde er lægeundersøgelse sket før anbringelsen i detentionen, og de frihedsberøvede har således ikke i disse tilfælde været foreløbigt anbragt i detentionen.

I 2 af de 4 tilfælde er lægeundersøgelsen dog som anført ovenfor i afsnit 2.4.2. anført til at være sket på samme tidspunkt som anholdelsen.

Jeg har i afsnit 2.2. bedt politimesteren udtale sig om disse 2 tilfælde (anholdelsen af 6. marts 2005 kl. 00.45 og anholdelsen af 6. marts 2005 kl. 00.55) og vil efter politimesterens svar vende tilbage til om disse 2 tilbageholdte har været foreløbigt anbragte og om tilsynet i forbindelse hermed har været i overensstemmelse med forskrifterne.

2.7.1. Tilsyn under foreløbig anbringelse i detentionen (skærpet tilsyn)

Det fremgår som nævnt af detentionsrapporterne at den frihedsberøvede i seks tilfælde har været foreløbigt anbragt i detentionen. Tidspunktet for den foreløbige anbringelse er angivet i alle 6 tilfælde.

I de 6 tilfælde er det fælles tilsynsskema udfyldt med angivelse af hvilken form tilsynet har haft (elektronisk, almindelig eller skærpet) og tidspunkterne for disse tilsyn.

Som nævnt ovenfor i afsnit 2.7. tæller de tilsyn der er anført på tidspunktet for anbringelsen og på tidspunktet for lægetilsynet, ikke med som tilsyn, jf. bekendtgørelsens § 14, stk. 2.

I 1 af tilfældene (anholdelsen af 4. marts 2005 kl. 13.55) fremgår det af rapporten at anbringelsen er sket kl. 14.25. Ifølge detentionslisten er der under den foreløbige anbringelse (indtil lægeundersøgelse) herefter foretaget skærpet tilsyn kl. 14.55 og kl. 15.25. Som nævnt ovenfor er et skærpet tilsyn et tilsyn hvor den detentionsanbragte tilses hyppigere end en gang hver halve time.

I det nævnte tilfælde er der sket tilsyn hver halve time.

Det er beklageligt at det skærpede tilsyn kun er sket hver halve time og ikke som påkrævet hyppigere end en gang hver halve time.

I ovennævnte tilfælde har der været et elektronisk tilsyn kl. 15.50. Ifølge bekendtgørelsens § 9, stk. 3 og 4, skal der føres skærpet tilsyn indtil lægeundersøgelse har fundet sted. Lægetilsynet har i det konkrete tilfælde først fundet sted kl. 16.15.

Det er beklageligt at tilsynet har været elektronisk på et tidspunkt hvor der burde have været foretaget skærpet tilsyn.

I det andet tilfælde (anholdelsen af 4. marts 2005 kl. 22.54) fremgår det af rapporten at anbringelse er sket kl. 23.20. Ifølge detentionslisten er der under den foreløbige anbringelse (indtil lægeundersøgelse) herefter foretaget et elektronisk tilsyn kl. 23.45. Efter bekendtgørelsens § 9, stk. 3 og 4, skal der føres skærpet tilsyn indtil lægeundersøgelse har fundet sted. Lægeundersøgelsen har i det konkrete tilfælde ifølge detentionslisten fundet sted kl. 00.00. Ifølge lægeerklæringen har undersøgelsen imidlertid fundet sted kl. 23.45

Jeg beder politimesteren udtale sig om de forskellige tidspunkter for lægeundersøgelse. I tilfælde af at tidspunktet på detentionslisten er det korrekte bedes politimesteren om at udtale sig om det elektroniske tilsyn der har fundet sted kl. 23.45.

I det tredje tilfælde (anholdelsen af 5.marts 2005 kl. 4.50) fremgår det af rapporten at anbringelse er sket kl. 5.00. Ifølge detentionslisten er der ikke i tidsrummet mellem anbringelsen og lægeundersøgelsen, som er foretaget kl. 5.30, foretaget noget tilsyn.

Det er beklageligt at der ikke har været foretaget skærpet tilsyn i den halve time der gik fra anbringelse til lægeundersøgelse.

I det fjerde tilfælde (anholdelsen af 6. marts 2005 kl. 05.05) fremgår det af rapporten at anbringelse er sket kl. 05.17. Ifølge detentionslisten er det første skærpede tilsyn sket kl. 05.10.

Jeg beder politimesteren redegøre for dette tidspunkt for skærpet tilsyn.

I det femte tilfælde (anholdelsen af 6. marts 2005 kl. 9.25) fremgår det af rapporten at anbringelse er sket kl. 09.35. Ifølge detentionslisten er der – inden lægeundersøgelsen kl. 10.20 – sket elektronisk tilsyn kl. 9.30 og kl. 9.45. Som ovenfor nævnt skal der ifølge bekendtgørelsens § 9, stk. 3 og 4, føres skærpet tilsyn indtil lægeundersøgelse har fundet sted.

Jeg beder politimesteren udtale sig om det tilsyn der angiveligt er sket før anbringelse og om det faktum at der alene er foretaget elektronisk tilsyn.

Det sjette tilfælde har jeg ingen bemærkninger til for så vidt angår tilsynet under den foreløbige anbringelse.

På baggrund af den ovenfor afgivne kritik vedrørende manglende skærpet tilsyn, beder jeg politimesteren om at indskærpe bestemmelsen i bekendtgørelsens § 9, stk. 4.

2.7.2. Tilsyn under endelig anbringelse i detentionen

2.7.2.1. Tidspunktet for det første tilsyn

I et enkelt tilfælde blev den anbragte løsladt i forlængelse af lægeundersøgelsen, og der har derfor ikke været foretaget tilsyn efter undersøgelsen.

I et andet tilfælde (anholdelsen af 4. marts 2005 kl. 22.54) er lægeundersøgelsestidspunktet i lægeerklæringen som ovenfor nævnt, angivet til at

være kl. 23.45. I detentionslisten er tidspunktet for undersøgelsen angivet til at være kl. 00.00. Det første tilsyn herefter er foretaget kl. 00.30. Ifølge markeringen i detentionslisten har dette tilsyn været skærpet.

Uanset hvilket undersøgelsestidspunkt der er det korrekte, er det beklageligt at et skærpet tilsyn ikke føres hyppigere end en gang hver halve time.

Det første tilsyn efter den endelige anbringelse i detentionen blev i de otte andre tilfælde ført inden for 30 minutter efter den endelige anbringelse i detentionen.

2.7.2.2. Tidspunktet for det sidste tilsyn

Den lokale detentionsrapport indeholder i lighed med P152 ikke et felt til angivelse af tidspunktet for udtagelse af detentionen. I rubrikken til bemærkninger på detentionslisten fremgår det dog for nogle af de tilbageholdtes vedkommende hvornår de blev udtaget af detentionen.

Løsladelsestidspunktet er noteret i ni tilfælde. I det tiende tilfælde (anholdelsen af 4. marts 2005 kl. 22.54) fremgår det at vedkommende blev udtaget af detentionen kl. 8.15 og – formoder jeg – løsladt i umiddelbar forlængelse heraf.

Med hensyn til vurdering af sidste tilsyn i forhold til løsladelsen er jeg opmærksom på at der fra det tidspunkt hvor den tilbageholdte udtages af detentionen, og til vedkommende løslades, medgår tid til udlevering af eventuelle inddragne effekter og penge mv., til eventuelt toiletbesøg mv. og til eventuel afhøring.

I alle ti tilfælde gik der mindre end 35 minutter fra det sidste tilsyn til løsladelsen/udtagelsen af detentionen (hvor dette tidspunkt har kunnet konstateres).

2.7.2.3. Intervallet mellem tilsyn

I alle ti tilfælde har der været ført tilsyn med et interval på højst en halv time (i et enkelt tilfælde dog 40 minutter). I en del af disse tilfælde er notat om tilsyn ført med (præcis) 30 minutters interval ved angivelse af minuttallene 00 og 30 eller 15 og 45. Der synes således i disse tilfælde ikke på noget tidspunkt at have været forhold der bevirkede at tilsyn ikke kunne foretages med højst/præcis 30 minutters interval.

Dette kan umiddelbart virke påfaldende – især for så vidt angår de tilfælde hvor der har skullet føres tilsyn med flere detentionsanbragte.

2.7.2.4. Noteringen af hvem der har forestået tilsyn

Som anført ovenfor skal navnet på den polititjenestemand der har udført tilsynet, noteres i detentionsrapporten, jf. kundgørelsens § 18, stk. 5. Det er dog tilstrækkeligt at anføre initialer eller tjenestenummer hvis man på en sikker måde, f.eks. via POLSAS, kan identificere de pågældende polititjenestemænd, jf. pkt. 2.6.2.

I alle tilfælde er der gjort notat om de tilsyn der er udført, ved angivelse af tidspunkterne (klokkeslæt) for de enkelte tilsyn. I samtlige tilfælde er initialerne på den der har udført tilsynet, tillige anført.

2.7.2.5. Karakteren af de udførte tilsyn

De to første tilsyn efter lægeundersøgelsen skal som nævnt ifølge bekendtgørelsens § 14, stk. 2 (kundgørelsens § 18, stk. 2), ske ved fremmøde i detentionen. Dette gælder uanset om der under den foreløbige detentionsanbringelse har været to tilsyn ved fremmøde. Selve lægetilsynet kan ikke medregnes i de to tilsyn.

Jeg ser også i denne sammenhæng bort fra ”tilsyn” som er noteret på det tidspunkt hvor den tilbageholdte blev anbragt i detentionen, og – som det fremgår af ovenstående – tilsyn som er sammenfaldende med lægetilsynet.

Det er i alle tilfælde angivet hvilken type tilsyn der var tale om (skærpet eller elektronisk). Der er i intet tilfælde foretaget almindeligt tilsyn.

De første 2 tilsyn efter den endelige anbringelse i detentionen er i kun 2 tilfælde sket ved fremmøde. I 1 tilfælde (anholdelsen af 4. marts 2005 kl. 13.55) er løsladelsen sket i direkte tilslutning til lægetilsynet, og der har derfor ikke i dette tilfælde været foretaget tilsyn efter lægeundersøgelsen. I 2 tilfælde har der efter lægeundersøgelsen været ført et tilsyn ved fremmøde og herefter et elektronisk tilsyn. I 3 tilfælde har der efter lægeundersøgelsen været ført et elektronisk tilsyn og herefter et tilsyn ved fremmøde, og i 2 tilfælde er de to tilsyn efter lægeundersøgelsen alene sket elektronisk.

Det er en fejl at der i de i alt 7 tilfælde ikke i tilstrækkeligt omfang er foretaget tilsyn ved fremmøde. Det ser for mig ud som om det er meget tilfældigt hvilken form for tilsyn der bliver ført. Jeg beder derfor politimesteren indskærpe bestemmelserne i bekendtgørelsen om tilsyn.

Som nævnt ovenfor er der ikke i noget tilfælde registreret at tilsynet har været almindeligt hvilket kan forekomme påfaldende – også henset til at de skærpede tilsyn ofte er foretaget med ½ times mellemrum; jf. også ovenfor i afsnit 2.7.1. og 2.7.2.1.. Jeg beder politimesteren udtale sig om dette.

Der er i nogle af tilfældene angivet bemærkninger i feltet ud for tilsynsrubrikkerne.

Jeg henviser her til det som jeg har anført under pkt. 2.2. og 2.7. om min anmodning om at politimesteren overvejer at anvende et skema som har mere plads til eventuelle bemærkninger.

Efter kundgørelsens § 18, stk. 6, kan der i politikredsene fastsættes lokale bestemmelser om tilsynets forløb. Sådanne bestemmelser må dog ikke være lempeligere end kundgørelsens regler.

Jeg beder politimesteren oplyse om Odense Politi har fastsat sådanne lokale bestemmelser om tilsynets forløb og i givet fald vedlægge et eksemplar heraf.

2.8. Løsladelsestidspunktet

Efter kundgørelsens § 20 skal tidspunktet for løsladelsen fremgå af detentionsrapporten og af POLSAS.

Der er i 9 tilfælde hvor den frihedsberøvede efter udtagelsen af detentionen blev løsladt, angivet et klokkeslæt (samt dato) herfor i detentionsrapporten. (I et af disse tilfælde (anholdelsen af 4. marts 2005 kl. 13.55 mangler dog en datoangivelse). I et andet tilfælde (anholdelsen af 4. marts 2005 kl. 22.54) er hverken angivet klokkeslæt eller dato for løsladelsen. Løsladelsestidspunktet fremgår dog af detentionslisten.

Da der alene er tale om enkeltstående mangler, foretager jeg mig ikke videre i anledning af dette punkt.

2.9. Vejledning om klageadgang mv.

Efter § 17 i bekendtgørelsen skal den frihedsberøvede efter udtagelse af detentionen vejledes om adgangen til at klage til Justitsministeriet over detentionsanbringelsen, om muligheden for at få en skriftlig begrundelse for anbringelsen og om muligheden for alkoholafvænning og -behandling.

Vejledning skal efter kundgørelsens § 21, stk. 1, ske ved udlevering af Rigspolitechefens pjece "Hvor går du hen, når du går ud?"– eller en lokalt udarbejdet pjece/blanket der indeholder de nævnte oplysninger.

Særlige forhold kan dog gøre at vejledning i et konkret tilfælde helt eller delvist kan undlades. Jeg sigter her til tilfælde hvor den pågældende ved tidligere lejligheder har modtaget vejledning, og til tilfælde hvor den detentionsanbragte udviser direkte modvilje mod at blive vejledt – eventuelt ved ikke at ville tage imod en pjece om alkoholafvænning og -behandling.

Efter kundgørelsens § 21, stk. 2, skal det i detentionsrapporten anføres at pågældende er vejledt i overensstemmelse med stk. 1 ved udlevering af pjece/blanket. Den detentionsrapport som Rigspolitechefen har udfærdiget (P152), indeholder i overensstemmelse hermed en rubrik til angivelse af hvem der har udleveret pjece/blanket til den frihedsberøvede i forbindelse med løsladelsen af den pågældende. I den blanket som politiet i Odense anvender, er der en rubrik til afkrydsning af om der er givet en vejledning til den tilbageholdte og en rubrik til angivelse af hvem der har udleveret vejledningen.

Under inspektionen konstaterede jeg, som jeg har nævnt ovenfor under pkt. 1, at der i visitationsskranken lå et oplag af Rigspolitechefens vejledning om alkoholafvænning og -behandling, ”Hvor går du hen, når du går ud?”. Vejledningen fandtes på flere sprog.

I alle 10 tilfælde er et af de to felter (om vejledning er givet og hvem der har givet den) udfyldt. Kun i 4 tilfælde er begge felter udfyldt. I de resterende tilfælde er således enten den ene eller den anden rubrik udfyldt.

Jeg henviser til det anførte i afsnit 2.2. om manglende udfyldelse af rubrikkerne men foretager mig i øvrigt ikke videre i anledning af dette punkt.

3. Opfølgning

Jeg beder om at politimesterens oplysninger mv. tilbagesendes gennem Justitsministeriet således at ministeriet kan komme med bemærkninger hertil.

4. Underretning

Denne rapport sendes til Politimesteren i Odense, Justitsministeriet, Rigspolitichefen og Folketingets Retsudvalg.

Lennart Frandsen
Inspektionschef